

Gemeente Woensdrecht laat Zuidplas zien hoe asielopvang ook kan. Kleinschalig, onder eigen regie, beter en goedkoper dan met het COA.

Het verhaal van gemeente Woensdrecht is niet anders samen te vatten dan inspirerend en hoopgevend: het is het verhaal van een burgemeester die gesteund door college en raad de regie heeft genomen in het asielopvangvraagstuk, en zich niet heeft laten leiden door wat vanuit Den Haag en het COA werd gedictieerd.

Met als resultaat: een best practice van kleinschalige opvang die beter en goedkoper is dan wanneer gebruik wordt gemaakt van de aanpak van het COA. Een centrum waar een grote verscheidenheid van bewoners samen leeft; 17 nationaliteiten, mannen en vrouwen, volwassenen en kinderen.

Het format werkt, zowel voor de inwoners van het opvangcentrum als voor de omwonenden, en de gemeente Woensdrecht zet verder in op de ingeslagen koers: regie houden, zelfredzaamheid stimuleren van de bewoners van het centrum, en integratie.

Wat vooraf ging

De innovatieve aanpak is niet onopgemerkt gebleven in gemeenteland - diverse gemeentes en ook de VNG, zijn gemeente Zuidplas al voorgedaan middels een werkbezoek aan de opvanglocatie in Putte. Vanuit het Platform Asielopvang Zuidplas betreuren we het dat gemeente Zuidplas zelf niet pro-actief, in een vroeger stadium kennis heeft genomen van en lering heeft getrokken uit de ervaringen van gemeente Woensdrecht. Noch het college, noch de raad – op enkele fracties na - heeft eerder een pas op de plaats willen maken om de mogelijkheden van kleinschalige opvang te onderzoeken. Dat het werkbezoek van gemeente Zuidplas in een zo laat stadium plaatsvindt, nota bene op initiatief van het Platform Asielopvang Zuidplas in plaats vanuit de beleidsmakers van de gemeente zelf, heeft veel verwondering opgeroepen. En dat onze eigen burgemeester Weber bij het bezoek niet van de partij bleek te zijn, evenzo.

Maar vanuit de insteek 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald' hebben we als platform reikhalzend uitgekeken naar dit werkbezoek van gemeente Zuidplas aan gemeente Woensdrecht op 30 augustus jl. Waarbij we graag op deze plaats zowel gemeente Woensdrecht, als gemeente Zuidplas willen complimenteren met de organisatie van deze dag. En de raadsleden die aanwezig waren – helaas waren sommige fracties in het geheel niet vertegenwoordigd - ; dank voor uw open houding, we rekenen er op dat u het verhaal van gemeente Woensdrecht verder brengt.

Over hoe gemeente Woensdrecht de regie nam in het asielopvangvraagstuk

In de eetzaal van de opvang, gehuisvest in een voormalig bedrijfspand aan de rand van het bosrijke Putte, trapt burgemeester Adriaansen af met: *“Eén ding waar we als gemeente geen probleem mee hebben, is asielopvang. Dat hebben we getackeld!”*.

Vervolgens gaat hij in op het bewogen traject dat hieraan vooraf is gegaan. In een notendop: gemeente Woensdrecht kwam in verzet toen middels een 'aanwijzing' een gebouw werd gevorderd, waar zo'n 1.000 asielzoekers opgevangen zouden moeten worden.

Het terrein werd al opengesteld en gemeente Woensdrecht voelde zich buitenspel gezet. Adriaansen: *“Dit is niet hoe je in Nederland met elkaar als overheden moet werken.”*

Vanwege de disproportionaliteit van het aantal op te vangen mensen in een kleine gemeenschap als Putte en mislukte pogingen om in samenspraak met het COA tot een aanpak te komen waarbij recht zou worden gedaan aan de inbreng en wensen van de gemeente, besloot gemeente Woensdrecht het opgelegde kader niet op te volgen maar een andere weg in te slaan en zelf de regie te nemen. Daarbij heeft burgemeester Adriaansen het voortouw genomen vanuit zijn speciale bevoegdheden in het kader van noodopvang, en is het initiatief voor de **TGO** (Tijdelijke gemeentelijke opvang) in Putte ontstaan. Bij een TGO draagt een gemeente zelf zorg voor het dagelijks beheer van de locatie.

Het belang van zelf de regie nemen wordt meermaals onderstreept; door de burgemeester, als ook door gemeentesecretaris Peter Bogers, die zeer nauw betrokken is bij het reilen en zeilen van de opvang. Deze regie heeft zich vertaald in een samenwerking van de gemeente met het **Rode Kruis** waarbij in goede samenspraak de opvang van 100 asielzoekers is vormgegeven, op de locatie in Putte. De rol van het COA is dat zij betaalt, maar niét bepaalt.

Haalbaarheid van kleinschalige opvang

Een van de aanwezigen van het Platform Asielopvang Zuidplas stelt aan burgemeester Adriaansen de vraag: *“In de discussie in gemeente Zuidplas over asielopvang, wordt kleinschalige opvang veelal afgedaan als een niet haalbare optie, mede omdat het kostentechnisch niet haalbaar zou zijn; schaalgrootte zou nodig zijn om efficiency te realiseren voor voorzieningen als dagbesteding, beveiliging ed. Hoe pakt dit uit voor de begroting van gemeente Woensdrecht, hoe krijgt de gemeente dit rond?”*. Uit het verrassende antwoord van Adriaansen blijkt dat het financiële plaatje geen probleem is: *“Wij kunnen het beter en goedkoper dan het COA zelf.”*

Er wordt geen blad voor de mond genomen als het gaat om de ervaringen met het COA, waarbij expliciet wordt gemaakt dat het COA een organisatie is die rigide vasthoudt aan een gestandaardiseerde aanpak, alleen gericht op kwantiteit. Als je met het COA in zee gaat, is er geen ruimte voor inwonersbelangen en alternatieve oplossingsrichtingen, gericht op humane opvang in kleinschalig verband.

Inzichten uit de praktijk

Het team van de gemeente en het Rode Kruis die deze opvang hebben gerealiseerd, is zichtbaar enthousiast over de ingeslagen weg. Van weerstand vanuit de inwoners van de gemeente blijkt geen sprake te zijn. Op de vraag van raadslid Ferry van Wijnen wanneer de samenleving bij dit initiatief is betrokken, luidt het antwoord dat vanaf het prille begin inwoners direct zijn geïnformeerd over de ontwikkelingen. Middels persoonlijke gesprekken, en een nauwe betrokkenheid van het dorpsplatform en buurtpreventieteam. Deze korte lijnen en openheid zijn erg belangrijk, zo benadrukt de gemeentesecretaris tijdens de rondleiding over het complex. Zo ook openheid over als er iets niét goed gaat: *“vertel het eerlijke verhaal.”* Desgevraagd is het 2 keer voorgekomen dat personen teruggestuurd zijn naar Ter Apel, omdat waarschuwingen na wangedrag geen resultaat hadden. Noot van Platform Asielopvang Zuidplas: dit is een van onze zorgen, dat in de bestuursovereenkomst over de ROL hier geen clausule over is opgenomen.

De zelfwerkzaamheid van de bewoners is een belangrijke pijler van het centrum. De bewoners koken gezamenlijk, doen hun eigen was, houden de tuin bij en binnenkort zal ook de externe schoonmaakploeg niet langer nodig zijn omdat de bewoners dit zelf kunnen doen. Dit alles ontstaat niet als vanzelf: initiatieven worden gestimuleerd en er zijn heldere huisregels waarbij van bewoners wordt verwacht dat deze worden gerespecteerd.

Oproep aan gemeente Zuidplas

Over dit bezoek valt nog veel meer te vertellen – over de rustige sfeer die er heerste, de heerlijke lunch die is klaargemaakt door de bewoners, de bevologenheid van de bestuurders die dit initiatief leven hebben ingeblazen. Maar de bal ligt nu bij de gemeente Zuidplas. Pakt de gemeenteraad de handschoen op om ook een andere koers te durven varen? Er zijn zo veel argumenten die pleiten voor een andere benadering dan de route die Zuidplas is ingeslagen. Gemeente Zuidplas, leer van de praktijklessen, neem uw inwoners serieus en sta op om in gemeente Zuidplas een eigen best practice te realiseren.

Platform Asielopvang Zuidplas